

İKLİM DEĞİŐİŐLİĐİNE YÖNELİK FARKINDALIĞIN DEĞERLENDİRİLMESİ: TRAKYA ÜNİVERSİTESİ MİMARLIK FAKÜLTESİ ÖRNEĞİ

Beste KARAKAYA AYTİN^{1*}, Sennur AKANSEL²

¹Trakya Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Edirne

²Trakya Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü, Edirne

*bestekarakaya@trakya.edu.tr ORCID ID: 0000-0003-0213-8671

Özet: Bugün küresel ölçekte en önemli çevresel sorunlardan biri iklim değişikliğidir. Sanayi Devrimi ile birlikte doğal çevrenin olumsuz etkilenmesi bu sürecin başlangıcıdır. Tarım temelli toplumdaki sanayi toplumuna geçiş ile birlikte köyden kente göçün artışı plansız kentleşme, doğal kaynakların bilinçsizce tüketimi doğayı ve insan yaşantısını olumsuz etkilemiştir. Küresel iklim değişikliği ve bu sürecin sonuçlarından biri olarak küresel ısınma, düzensiz ve ani yağışlar, kuraklık, çölleşme, seller, fırtınalar vb. meteorolojik olaylarda artışlar şeklinde kendini göstermektedir. Hem ulusal hem uluslararası düzeyde bu süreci yavaşlatmaya yönelik faaliyetlerin sayısı artmakta ve acil ve güncel bir konu olarak önemini korumaktadır. Bu sorunla mücadele etmenin yollarından biri toplumun dikkatini bu konuya çekmektir. Toplumun ilgi ve kaygı düzeyindeki farkındalığını artırmak bu işin başlangıcının temellerini oluşturacağı inancından hareketle; Mimarlık Fakültesinde okuyan öğrenciler üzerine bir anket yapılmıştır. Anket çalışması; öğrencilerin genel bilgilerini, iklim değişikliği ve çevre sorunlarına yönelik farkındalık düzeylerini, iklim değişikliği konusunda toplum bilincini ve iklim değişikliğine dair kaygı düzeylerini ölçmek üzere 4 bölümden oluşmaktadır. Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı ve İç Mimarlık Bölümlerinde eğitim gören öğrencilere gönüllülük esasına bağlı olarak yapılan anket ile geleceğin planlama ve tasarım alanlarında yer alacak adayların konuya ilişkin farkındalıklarının değerlendirildiği bu çalışmada genel olarak öğrencilerin bu konudaki kaygı düzeylerinin yüksek olduğu, iklim değişikliği konusunda yapılan bireysel ve kamusal çalışmaları yetersiz buldukları, iklim değişikliği konusunun gündemlerinde olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Farkındalık, iklim değişikliği, mimarlık fakültesi, Edirne

EVALUATION OF AWARENESS ON CLIMATE CHANGE: TRAKYA UNIVERSITY FACULTY OF ARCHITECTURE

Abstract: Today, one of the most critical environmental problems on a global scale is climate change. This process started with the Industrial Revolution, negatively impacting the natural environment. With the transition from an agriculture-based society to an industrial society, the increase in migration from village to city, unplanned urbanization, and unconscious consumption of natural resources have negatively affected nature and human life. Global climate change and as one of the consequences of this process, global warming, irregular and sudden precipitation, drought, desertification, floods, storms, etc. manifests itself in the form of increases in meteorological events. The number of activities to slow down this process is increasing both at the national and international levels, and global climate change remains an urgent and current issue. One of the ways to struggle with this problem is to draw the public's attention to this issue. Based on the belief that raising the awareness of the society at the level of interest and anxiety will form the basis of the beginning of this work; A research was conducted on the students which are studying at the Faculty of Architecture. The survey consists of 4 parts to measure students' general knowledge, awareness of climate change and environmental problems, awareness of climate change and society, and students' level of anxiety about climate change. With the survey conducted on a voluntary basis, the awareness of the students studying in the departments of architecture, landscape architecture and interior architecture, which are candidates for taking part in the planning and design fields of the future, was evaluated. As a result of the evaluation, it was concluded that the students' anxiety levels on this issue were high, they found the individual and public studies on climate change insufficient, and the issue of climate change was on their agenda.

Keywords: Awareness, climate change, faculty of architecture, Edirne

Geliş:01.12.2022 Kabul:22.06.2023 Online Yayın:30.06.2023

*Sorumlu Yazar : Beste KARAKAYA AYTİN, Trakya Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü
bestekarakaya@trakya.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-0213-8671, 0000-0002-2052-8289

ISSN 2687-2366 Araştırma Makalesi

Atıf Bilgisi / Reference Information

Aytin, Karakaya, B. ve Akansel, Ş. (2023). İklim Değişikliğine Yönelik Farkındalığın Değerlendirilmesi: Trakya Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Örneği. PAUD- Peyzaj Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi, Sayı: 1 Yaz 2023, s. 16- 23.

1.Giriş

Tüm yerküredeki yerleşimleri tehdit eden en önemli küresel sorunlardan biri olan küresel iklim değişikliğinin sanayi devrimiyle birlikte kırsal alanlardan kentsel alanlara insan hareketliliğinin yani göçün artmasıyla ortaya çıktığı bilinmektedir. Birleşmiş Milletler verilerine göre kentlerde yaşayan sayısı her geçen gün artmakta ve 2050 yılına gelindiğinde dünya nüfusunun %68'i, Türkiye nüfusunun %85'inin kentsel alanlarda yaşayacağı öngörülmektedir (UN 2018). Kentsel alanlardaki nüfusun artması, plansız yapılaşma, yanlış arazi kullanım kararları, denetimsizlik, altyapı sorunları, ulaşımdaki değişimler, doğal kaynakların bilinçsizce tüketimi gibi birçok sorunu beraberinde getirmekte ve önemli tehditler oluşturmaktadır. Bu küresel anlamda tehdit oluşturan ve insan etkisi ile ilişkilendirilebilen değişimler iklim değişikliği olarak adlandırılmaktadır. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi iklim değişikliğini, "Karşılaştırılabilir çeşitli zamanlarda doğal iklim değişikliklerine ek olarak, doğrudan ya da dolaylı olarak insan etkileri kaynaklı küresel atmosferin bileşimindeki bozulmalar sonucu iklim üzerinde oluşan değişiklik" olarak tanımlamaktadır (BM 1992). Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere; iklim değişikliğinin hem doğal hem de insan kaynaklı nedenlerle şekillendiği görülmektedir. Doğal kaynaklı değişimler seller, depremler, fırtınalar, volkanik patlamalar, güneş ışıınındaki değişimler ve dünyanın doğal döngüsünden kaynaklı değişimler olarak sıralanabilir (Schurer ve diğ. 2015). İnsan kaynaklı etmenlerin başında ise; fosil yakıtların kullanımı gelmektedir. Fosil yakıtların kullanımı ile ortaya çıkan CO² salınıminin etkilerini azaltacak orman alanlarının kesilmesi ve yanması ile atmosferdeki sera gazlarının artması sonucu ısı artışlarının olduğu, aerosollerin artmasıyla da atmosferde tam tersi soğuma eğiliminin arttığı gözlemlenmektedir. Dolayısıyla atmosferdeki ısı artışı ve soğuma eğilimleri iklim değişikliğine yol açmaktadır (IPCC 2018). Ticari ve sanayi faaliyetleri ve ulaşımda fosil yakıtların kullanımı, yeni yerleşim yerleri açma, ulaşım ağının yapımı, yanlış arazi kullanımı, şehirleşme sera gazlarının salınıminin arttıran ve gezegenin ısınmasına neden olan insan kaynaklı etmenlerin başında gelmektedir (Türkeş, 2001). IPCC'nin raporunda insan kaynaklı faaliyetlerin küresel ısınmaya dolayısıyla da iklim değişikliğine neden olduğu belirtilmiştir (IPCC, 2018). İnsan etkisiyle görülen ısı artışları atmosferde olumsuz etkiler yaratmış ve iklimsel değişikliğe yol açmıştır. Dolayısıyla yerleşimler seller, depremler, fırtınalar, heyelanlar vb. doğal afetler, orman yangınları, kentsel ısı adası oluşumu, kuraklık, buzulların erimesi, hava, su toprak kirliliği, geri

dönüştürülemeyen enerji, biyolojik çeşitlilikte azalma, denizlerin çekilmesi gibi birçok iklimsel değişikliğin etki ve sonuçları ile karşı karşıya kalmaktadırlar. 2011-2020 yılları için hazırlanan İklim Değişikliği Ulusal Eylem Planına göre Türkiye'de yıllık ortalama sıcaklığı 2,5 °C ile 4 °C arasında artacağı öngörülmektedir. Bu durum ülke ikliminin daha kurak ve sıcak, yağışların da daha düzensiz olacağı bir yapıya sahip olacağını ortaya koymaktadır (İklim Değişikliği Ulusal Eylem Planı 2011–2020). Küresel iklim değişikliği ile mücadele konusunda Türkiye 2009 yılında Kyoto Protokolünü kabul etmiş ve devamında 2021 yılında Paris Anlaşmasına taraf olmuştur. Türkiye, bu anlaşma ile gereken destekler sağlandığı durumda 2030 projeksiyonuna göre sera gazı emisyonlarının %21'e varan oranda azalmasını öngörmüştür (Türkiye İklim Değişikliği 6. Bildirimi 2016).

Ulusal ve uluslararası düzeyde iklim değişikliğine yönelik farkındalığın üniversite öğrencileri üzerinden değerlendirildiği çalışmaların olduğu görülmektedir. Örneğin sınıf öğretmenlerin iklim değişikliğine olan farkındalıkları üzerine yapılan bir çalışmada; çalışmaya katılan öğretmen adaylarının iklim değişikliğinin etkileri, kişisel girişimlerin etkilerinin, konuya ilişkin davranış değişikliği gerekliliğine dair farkındalıklarının oluştuğu görülmüştür (Tok vd, 2017). Düzce Üniversitesi'nde Orman Fakültesi, Ziraat Fakültesi ve Mühendislik Fakültesinde yapılan bir çalışmada öğrencilerin büyük çoğunluğunun iklim değişikliğinin dünyayı etkilemeye başladığına inandığı, bu konuda endişe duyduğu, alınan önemleri yetersiz buldukları, erkek öğrencilerin iklim değişikliğini engellemek için yaşam standartlarında yapılacak olan kısıtlamalarda çok daha fazla gönüllü olabilecekleri saptanmıştır (Uzun, 2021). İran Mazenderan Eyaletinde yer alan çeşitli üniversitelerde yapılan bir çalışmada öğrencilerin küresel iklim değişikliği farkındalıklarının orta düzeyde olduğu ve sosyal faktörlerin, çevresel tutumun ve bireysel girişimlerin küresel iklim değişikliğini etkilediğini ve erkek öğrencilerin konu hakkında daha farkındalık sahibi olduğunu göstermektedir (Salehi vd., 2016). Nijerya İbadan Üniversitesi'nde yapılan bir çalışmada öğrenciler arasında yeterli farkındalığın olduğunu ve iklim değişikliği çalışmalarının öğrencilerin eğitim müfredatına entegre edilmesinin daha iyi farkındalık yaratacağını ortaya koymuştur (Ogunsola vd., 2018). Emecen ve Erdem (2022)'in 19 Mayıs Üniversitesi Mimarlık Fakültesi öğrencileri ile yapılmış çalışmada da öğrencilerin konuya ilişkin farkındalıklarının oluştuğu, iklim değişikliğine neden olan en önemli sebebin insan faaliyetleri olduğu görülmüştür.

Tüm dünyayı etkileyen bu küresel sorunla mücadele etmenin ilk adımı konunun önemi ve olumsuz etkilerinin farkında olmak ve eyleme geçmektir. Bu bakış açısıyla Trakya Üniversitesi Mimarlık Fakültesi öğrencileri ile yapılan anket çalışmasında, öğrencilerin iklim değişikliği ile ilgili farkındalıklarının değerlendirilmesi ve bu konuda duyarlılıklarının ölçülmesi hedeflenmiştir.

2. Materyal ve Yöntem

Yapılan araştırmanın evrenini 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Trakya Üniversitesi Mimarlık Fakültesi bünyesindeki Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı ve İç Mimarlık bölümlerinde öğrenim gören lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Toplam lisans öğrenci sayısının 1297 olduğu fakültede yapılan anket çalışması için rastlantısal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Örneklem büyüklüğü belirlenirken %95 güven aralığı, %5 hata payı dikkate alınmış ve anketin 296 öğrenciye uygulanması gerektiği belirlenmiştir. Çalışma, bu kapsamda 300 öğrenciye yapılan anket çalışmasının değerlendirilmesi ile tamamlanmıştır. Anket sorularına 3'lü ve 5'li likert ölçeği uygulanmıştır. Öğrencilerin iklim değişikliğine yönelik farkındalıklarının değerlendirildiği anket formunun oluşturulmasında (Tetik ve Acun 2015), (Güloğlu ve Bulut 2016), (Şen ve Özer 2018), (Ay ve Erik 2020), (Gülsoy ve Korkmaz 2020), (Uzun 2021), (Emecen ve Erdem 2022)'nin çalışmalarından yararlanılmıştır. Anket; genel bilgiler, iklim değişikliği ve çevre sorunlarına yönelik farkındalık, iklim değişikliği ve toplum bilinci ve iklim değişikliğine ilişkin kaygı düzeyi

olmak üzere 4 bölümden oluşmaktadır. Toplam 16 sorudan oluşan anket "Google Forms" üzerinden çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir.

3. Bulgular

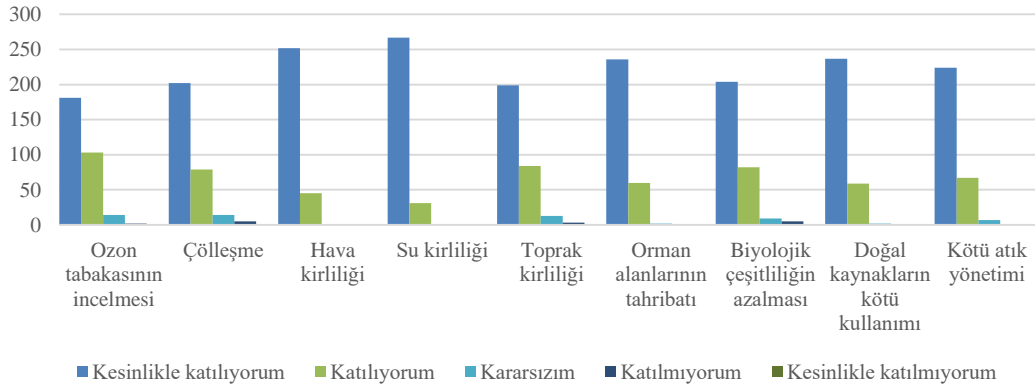
Anket verilerine ilişkin veriler şu şekildedir;

3.1 Genel Bilgiler

Ankete katılan öğrencilerin %79'unu kadın, %21'ini erkek öğrenciler oluşturmaktadır. 300 öğrenciye yapılan ankette %52 Peyzaj Mimarlığı Bölümü, % 38 Mimarlık, % 10 İç Mimarlık Bölümü öğrencileri katılım göstermiştir. Ankete katılan öğrencilerin %31'ini 1. sınıflar, % 26'sını 3. sınıflar, %24'ünü 4. sınıflar, %11'ini 4. sınıf üzerileri ve %8'ini 2. sınıflar oluşturmaktadır.

3.2. İklim Değişikliği ve Çevre Sorunlarına Yönelik Farkındalık

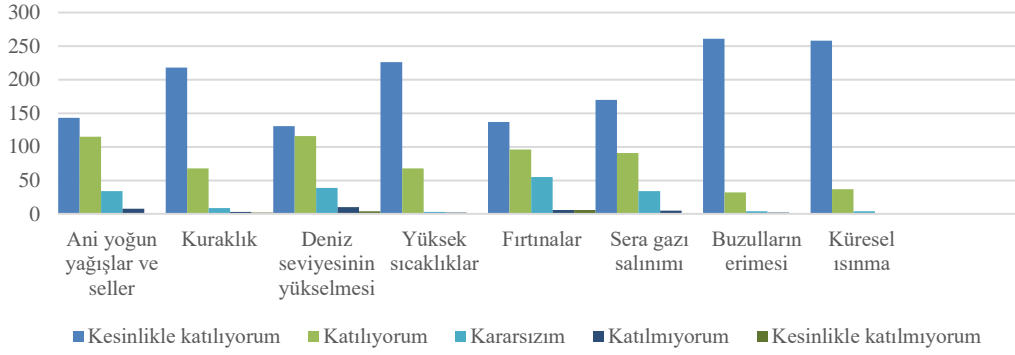
Öğrenciler çevre sorunlarına karşı en çok endişe duydukları konuları sırasıyla % 90,2 su kirliliği, %85,1 hava kirliliği ve %80 doğal kaynakların kötü kullanımı olduğunu belirtmişlerdir. Cevaplar arasında yer alan konulara "kesinlikle katılmıyorum" ve "katılmıyorum" oranlarının oldukça düşük olduğu görülmektedir. Düşük bir oranla da olsa %4,7 oranla çölleşme ve ozon tabakasının incelmeye %4 oranla da toprak kirliliği konularında kararsız öğrencilerin olduğu tespit edilmiştir (Şekil 1).

Şekil 1. Öğrencilerin çevre sorunlarına karşı endişelendikleri konular

Öğrencilerin iklim değişikliği denildiğinde akıllarına ilk gelen kavramların %88,1 buzulların erimesi, %87,1 küresel ısınma, % 76,3 yüksek sıcaklıklar olduğu görülmektedir. Yöneltilen soruya

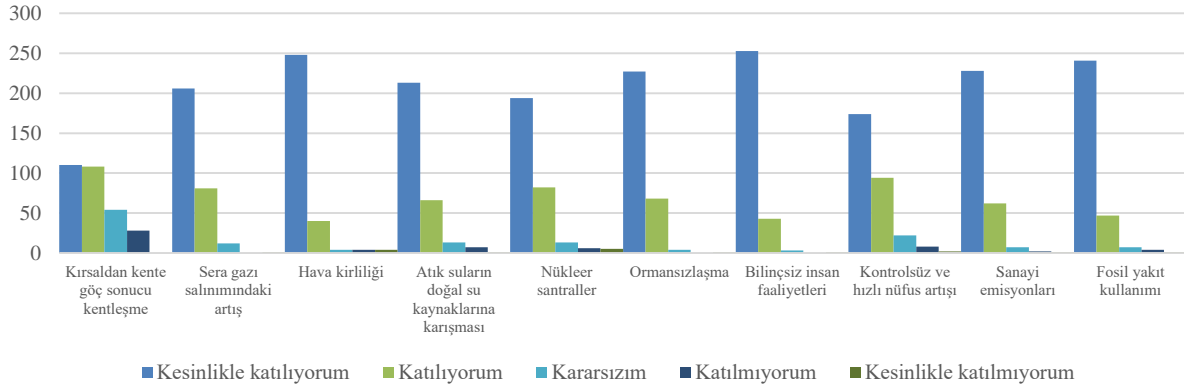
"kesinlikle katılmıyorum" cevabını veren öğrenciler %2 fırtınalar ve %1,3 deniz seviyesinde yükselme konularını iklim değişikliği denildiğinde kesinlikle düşünmediğini belirtmişlerdir (Şekil 2).

Şekil 2. İklim değişikliği denildiğinde ilk düşünülen kavramlar

Öğrenciler tarafından iklim değişikliğine neden olan etmenlerin başında %85,4 bilinçsiz insan faaliyetleri, %83,7 hava kirliliği ve %81,4 fosil yakıt kullanımı gelmektedir. Kırsaldan kente göç sonucu

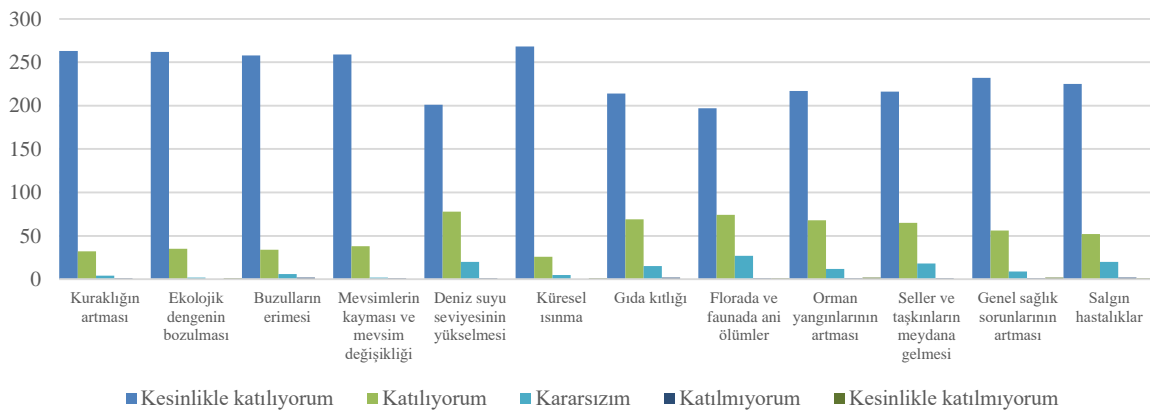
kentleşme konusunda %18,2 oranla “kararsız”ların ve %9,4 oranla “katılmayanlar” olduğu görülmektedir (Şekil 3).

Şekil 3. İklim değişikliğine neden olan etmenler

İklim değişikliğinin doğuracağı sonuçlar en çok %90,5 küresel ısınma, %88,8 kuraklığın artması %88,5 ekolojik dengenin bozulması, %87,5 mevsimlerin kayması ve mevsimsel değişiklikler, %87,1 buzulların erimesi olarak belirtilmiştir. İklim

değişikliğinin doğuracağı sonuçlar arasından %9,1 flora ve faunada ani ölümler ve %6,7 salgın hastalıklar konusunda “kararsız”lar olduğu görülmektedir. (Şekil 4).

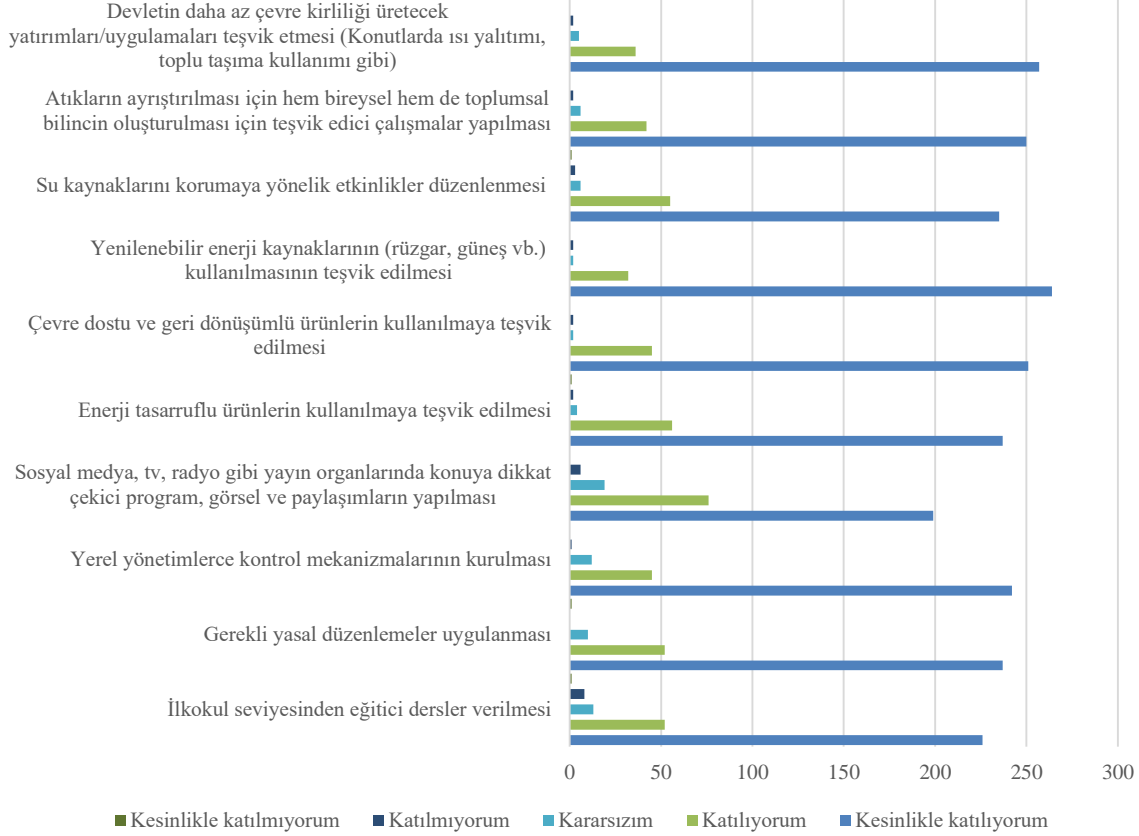

Şekil 4. İklim değişikliğinin doğuracağı sonuçlar

3.3. İklim Değişliği ve Toplum Bilinci İlişkisi

Çevre kirliliği ve iklim değişikliği konularında toplum bilinci oluşması için en etkili faktörlerin %89,1 yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılmaya teşvik edilmesi ve %86,8 devletin çevre

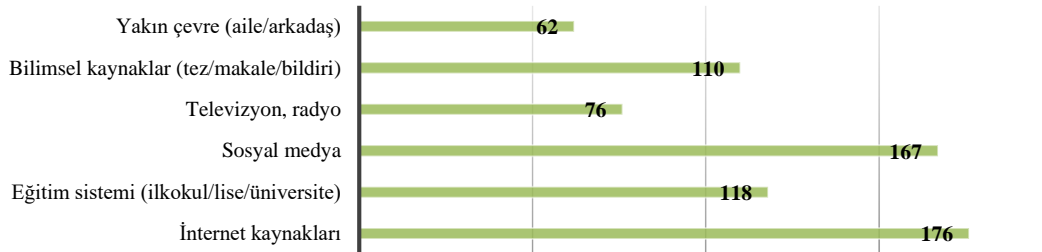
kirliliğini azaltacak yatırımları teşvik etmesi olarak belirtilmiştir. %6,4 oranla sosyal medya gibi yayın organlarında dikkat çekici görsellerin paylaşılmasının etkili olacağı konusunda “kararsız” öğrenciler bulunmaktadır (Şekil 5).

Şekil 5. Çevre kirliliği ve iklim değişikliği konularında toplum bilinci oluşması için etkili faktörler

Ankete katılan öğrencilerin iklim değişikliğine yönelik bilgilendirici bilgilere en çok %83 internet kaynaklarından ve % 78,3 ile sosyal medyadan en az

%29,2 oranla aile veya arkadaş gibi yakın çevrelerinden edindiği görülmektedir (Şekil 6).

Şekil 6. İklim değişikliğine yönelik bilgilendirici bilgilerin öğrenildiği kaynaklar

Üniversite eğitim süreçlerinde “iklim değişikliğine yönelik bilgilendirici/farkındalık sağlayıcı dersleriniz oldu mu?” sorusuna öğrencilerin

%65’i “Evet” % 35’i “Hayır” cevabını vermiştir. Bu derslerin neler olduğunun sorulduğu açık uçlu soruda aşağıdaki cevaplar verilmiştir (Şekil 7);

<u>Peyzaj Mimarlığı</u>	<u>Mimarlık</u>	<u>İç Mimarlık</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Çevre Kirliliği ve Bitki Kullanım İlişkileri • Peyzaj Ekolojisi • Yeşil Altyapılar • İklim Bilgisi • Toprak Bilgisi • Doğa Koruma ve Milli Parklar • Kırsal Peyzaj Planlama • Peyzaj Onarımı • Peyzaj Kuramı • İklim ve Tasarım • Peyzaj Mimarlığında Sulama • Çevre Sorunları ve Sürdürülebilirlik • Peyzaj Planlama Projeleri • Peyzaj Tasarım Projeleri 	<ul style="list-style-type: none"> • Yapı Fiziği • Yapı Malzemeleri • Mimari Tasarımda Çevre Analizi • Sürdürülebilirlik ve Mimarlık İlişkisi • Mimarlık ve Ekoloji • Binalarda Enerji Korunumu • Mimarlıkta Alternatif Enerji Kullanımları • Yapı Üretiminde Sürdürülebilirlik • Mimari Projeler • Yapı Projeleri 	<ul style="list-style-type: none"> • İç Mimarlığa Giriş

Şekil 7. 3 bölümün iklim değişikliğine yönelik bilgilendirici/farkındalık sağlayıcı dersleri

3.4. İklim Değişikliğine İlişkin Kaygı Düzeyi

İklim değişikliği konusunda öğrencilerin kaygı düzeyleri değerlendirildiğinde %63'ünün çok fazla, %37'sinin orta derecede kaygılı olduğu görülmektedir. Öğrencilerin aileleri ve arkadaşları ile iklim değişikliği konusunu konuşma sıklığı %84 oranla “bazen”, %10 oranla “her zaman” ve % 6 oranla “hiçbir zaman” olarak belirtilmiştir. İklim

değişikliğini engellemek için alınan kamusal tedbirleri ankete katılan öğrencilerin %76'sı “yetersiz”, %22'si “ne yeterli ne yetersiz”, %2'si ise “yeterli” bulmaktadır. İklim değişikliğini engellemek için kamusal kısıtlamalar olması durumunda ise %57'si “gönüllü” olacağını, %41'i ne “gönüllü ne de gönülsüz olacağını”, %2'si ise “gönülsüz” olacağını bildirmiştir.

4. Tartışma ve Sonuç

İklim değişikliği ekolojik, ekonomik, siyasi ve toplumsal boyutları ile hem ulusal hem de uluslararası düzeyde ele alınması gereken en öncelikli konulardan biridir. Bireylerin ve toplumların bu konuda farkındalıklarının artırılmasına yönelik çalışmalar oldukça önemlidir. İklim değişikliğine olan farkındalığın üniversite öğrencileri üzerinden değerlendirildiği bu çalışmada ankete katılanların Tok vd, (2017), Uzun, (2021), Salehi vd., (2016) Ogunsola vd., (2018) ve Emecen ve Erdem, (2022)'nin yapmış oldukları çalışmalara benzer şekilde iklim değişikliğine yönelik farkındalıklarının olduğu görülmektedir.

Tok vd, (2007)'nin yapmış olduğu çalışmada iklim değişikliğine neden olan en önemli etmenin küresel ısınma nedeniyle buzulların erimesi (%59.6), Uzun (2021)'un yapmış olduğu çalışmada ormanların yok edilmesi, ozon tabakasının delinmesi, sera gazı salınımindaki artış olarak belirtilmiş, Emecen ve Erdem (2022)'nin çalışmasında ise insan faaliyetleri (%42,5) olduğu görülmüştür. IPCC 2021 raporunda insan kaynaklı faaliyetlerin küresel ısınmaya dolayısıyla iklim değişikliğine yol açtığı belirtilmiştir (IPCC 2021). Yapılan çalışmada da ankete katılan öğrenciler de iklim değişikliğine sebep olan etmenlerin başında bilinçsiz insan faaliyetleri olduğunu belirtmişlerdir. Kırsaldan kente olan göç ve kontrolsüz nüfus artışı

iklim değişikliğine sebep olan etmenlerin içinde en az tercih edilenleri olmuştur. Buradan öğrencilerin kontrolsüz nüfus artışının kentlerde ekosistem üzerinde yarattığı ve ileride yaratacağı dengesizlikleri öngöremedikleri anlaşılmaktadır.

Öğrencilerin iklim değişikliğini büyük bir çoğunlukla küresel ısınma, yüksek hava sıcaklıkları ve buzulların erimesi olarak algıladıkları görülmektedir. Fırtınaların en az akıllarına geldiği bu durumun da ülkemizin iklim koşullarında fırtınalara çok sık rastlanmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir. İklim değişikliği ve çevre sorunlarından öğrencileri en çok endişe duydukları durumların su kirliliği, hava kirliliği ve ormanların tahribatı olduğu söylenebilir. Daha az etkilendikleri ise çölleşme ve toprak kirliliğidir.

Toplum bilinci oluşmasında en etkili faktörlerin yenilenebilir enerji kaynaklarının (rüzgar, güneş vb.) kullanılmasının teşvik edilmesi ve çevre dostu ve geri dönüşümlü ürünlerin kullanılmaya teşvik edilmesi tercih edilmiştir. Buradan da anlaşılacağı üzere bireysel çabalardan çok devletin iklim değişikliği konusunda, teşvik edici çalışmalar yapılmasının gerekliliğini vurgulamışlardır. Eğitim süreçleri incelendiğinde peyzaj mimarlığı öğrencilerinin 1. sınıftan itibaren her dönem iklim değişikliği konusunda bilgilendirici dersler aldığını, mimarlık öğrencilerinin daha çok 3 ve 4. sınıflarda bu konularda derslerinin olduğunu, iç mimarlık öğrencilerinin ise 1. sınıfta iklim değişikliğine farkındalık oluşturabilecek sadece İç Mimarlığa Giriş dersinin olduğu söylenebilir. Trakya

Üniversitesi Mimarlık Fakültesi İç Mimarlık Bölümünde okuyan yalnızca 1. ve 2. Sınıflar olduğundan 3 ve 4. dönem derslerine ait sonuçlar bu çalışmada yer almamaktadır. Genel olarak öğrencilerin kaygı düzeylerinin yüksek olduğu, iklim değişikliği konusunun gündemlerinde olduğu, yapılan çalışmalar yetersiz olarak gördükleri saptanmıştır. İklim değişikliğini engellemek için kamusal kısıtlamalar olması gönüllülük durumunda, %56,7 oranla gönüllü olmak kadar % 40,2 oranla ne gönüllü ne de gönülsüzüm oranlarının yakınlığı da dikkat çekicidir. Öğrencilerin iklim değişikliğine ilişkin bilgileri Uzun (2021)'in çalışmasında üniversite eğitiminden edindikleri belirtilirken, yapılan bu çalışmada Emecen ve Erdem (2022) ile benzer şekilde sosyal medya ve internet kaynaklarından ulaştıkları görülmektedir.

Yapılan tüm araştırmalar gerekli önlemler alınmadığı sürece küresel iklim değişikliğinin yerküreye ve insanlığa zararlarının çok büyük ölçeklerde karşılaşılabileceğini söylemektedirler. Bu durumda; iklim değişikliğinin etkilerinin farkında olup yaşam tarzlarının ve yaşama alışkanlıklarının değiştirilmesi en önemli adımdır. Bu konuda yapılacak çalışmalarda en önemli rolü eğitim kurumları üstlenmelidir. Ailede başlayan eğitim ilkokuldan üniversite öğrencilerine kadar bilinçlendirme ve farkındalıklarını artırmaya yönelik çalışmalar ile desteklenerek bireylerin bilinç düzeyleri artırılmalıdır.

Sonuç olarak, öğrencilerde iklim değişikliğine ilişkin farkındalık ve bilinçlendirme çalışmaları kapsamında sadece doğa temelli eğitim veren bölümlerin değil tüm bölümlerde 4 yıllık eğitim programlarına iklim değişikliği ile ilgili derslerin konulması, tasarım ve planlama eğitimi veren fakültelerde ise teorik dersler dışında projelerde iklim değişikliğini önlemeye yönelik ekolojik temelli çözümlerin getirilmesine önem verilmesinin hem konuya ilişkin bilgi seviyesini hem de farkındalığı arttıracakı düşünülmektedir. Ayrıca konuya ilişkin çeşitli bilimsel etkinlikler düzenlemesi, öğrencilerin de bu etkinliklere katılımı bilgi ve farkındalık düzeylerinde olumlu sonuçlar doğuracaktır. Dünya'da kentleşmenin giderek artacağı gerçeği göz önünde bulundurularak yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde kalkınma planları ile kentlerin sürdürülebilir bir yaklaşımla ele alınmasının önemi her geçen gün artmaktadır. Sürdürülebilir kentlerin yaratımı için kentlerin geleceğini biçimlendiren mimar, peyzaj mimarı ve iç mimar adaylarının eğitim süreçlerinde iklim değişikliğine yönelik farkındalığın kazandırılması toplumun bilinçlendirilmesi konusunda oldukça önemlidir.

KAYNAKÇA

- Ay F, Erik NY (2020) Üniversite öğrencilerinin küresel ısınma ve iklim değişikliğine yönelik bilgi ve algı düzeyleri. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2(2):1-17.
- Birleşmiş Milletler (1992) Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi. <https://unfccc.int/resource/docs/convkp/conveng.pdf> (Erişim tarihi: 10 Ekim 2022)
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (2016) "Türkiye İklim Değişikliği 6. Bildirimi", Ankara, s.21. https://webdosya.csb.gov.tr/db/destek/editedordosya/Turkiye_Iklim_Değişikligi_Altinci_Ulusal_Bildirimi.pdf (Erişim tarihi: 11 Kasım 2022)
- Emecen Y, Erdem N (2022) İklim Değişikliğine Yönelik Farkındalığın Üniversite Öğrencisi Bakış Açısıyla Değerlendirilmesi: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Örneği. Meriç Uluslararası Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Dergisi, 6(16), 206-224.
- Güloğlu Y, Bulut A (2016) İklim değişikliği konusunda orman fakültesi öğrencilerinin bilgi düzeylerinin belirlenmesi Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi örneği. Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 16 (2): 640-654.
- Gülsoy E, Korkmaz M (2020) Üniversite öğrencilerinin sosyo-ekonomik özelliklerinin küresel ısınma ve iklim değişikliği algıları üzerine etkileri. Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Turkish Journal of Forestry. 21(4): 428-437.
- IPCC (2018) Global Warming of 1.5°C., <https://www.ipcc.ch/sr15/> (Erişim Tarihi: 05 Kasım 2022).
- IPCC (2021) Climate Change 2021: The Physical Science Basis- Summary for Policymakers, Cambridge University Press. Erişim adresi: <https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/#SPM>. (Erişim tarihi: 11 Ekim 2022)
- İklim Değişikliği Ulusal Eylem Planı 2011-2020 (2011) TC. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, İklim Değişikliği Ulusal Eylem Planı 2011-2020, https://webdosya.csb.gov.tr/db/iklim/editedordosya/file/eylem%20planlari/iklim%20Degisikligi%20Eylem%20Planlari_TR.pdf (Erişim tarihi: 03 Kasım 2022)
- Ogunsola O, Araromi O, & Adeshina O (2018). Studies on Students' Awareness on Climate Change Education in Nigeria: A Case Study of the University of Ibadan. Studies on Students' Awareness on Climate Change Education in Nigeria: A Case Study of the University of Ibadan, 9(6)
- Schurer AP, Hegerl GC, Obrochta SP (2015) Determining the likelihood of pauses and surges in global warming. Geophysical Research Letters, 42(14), 5974-5982.
- Salehi S, Nejad, ZP, Mahmoudi H, Burkart S (2016) Knowledge of global climate change: view of Iranian university students, International Research in Geographical and Environmental Education, 25:3, 226-243, DOI: 10.1080/10382046.2016.1155322
- Şen G, Özer YE (2018) Üniversite öğrencilerinin iklim değişikliği ve çevre sorunları konusundaki farkındalıklarının değerlendirilmesi: Dokuz Eylül Üniversitesi Kamu Yönetimi örneği. Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7(2): 667-688.
- Tetik N, Acun A (2015) Turizm öğrencilerinin küresel ısınma ve iklim değişikliği algısı ve görüşleri. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 8 (41), 1459- 1476.
- Tok G, Cebesoy Ü B, Bilican K (2017). Sınıf Öğretmeni Adaylarının İklim Değişikliği Farkındalıklarının İncelenmesi. Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, 8(2), 23-36
- Türkeş (2001) Küresel iklimin korunması, İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi ve Türkiye. Tesisat Mühendisliği, TMMOB Makina Mühendisleri Odası, Süreli Teknik Yayın 61: 14-29.

UN (2018) United Nations World Urbanization Prospects
The 2018 Revision, Department of Economic and Social
Affairs, New York, 2019

Uzun S (2021) Üniversite öğrencilerinin iklim değişikliği
konusunda farkındalıklarının belirlenmesi: Düzce Üniversitesi
ilgili grupları örneği. Anadolu Orman Araştırmaları Dergisi,
7(2): 1